

IŠVADA

DĖL STRUKTŪRINIO POSTŪMIO UŽDUOTIES

2025 m. lapkričio 12 d.

Pagrindinės žinutės

2026 M. BIUDŽETAS ATITINKA EUROPOS SĄJUNGOS TAISYKLES, TAČIAU PAPILDOMŲ PAJAMŲ REIKĖS VIS DAUGIAU

- 2026 m. valdžios sektoriaus deficitas bus didesnis nei 2025 m., skolą dar sparčiau augins karinei įrangai skirti avansiniai mokėjimai.
- Atsižvelgus į beveik kasmet priimamus sprendimus, kurie nenumatyti biudžeto projekte, valdžios sektoriaus deficitas jau 2028 m. viršys 3 proc. BVP ribą.
- Jei nebūtų priimti numatyti nacionalinių fiskalinės drausmės taisyklių pakeitimai, 2026 m. biudžeto projektas neatitiktų dalies dabar galiojančių taisyklių.
- Keičiant fiskalinės drausmės taisykles, svarbu užtikrinti, kad ir savivaldybės prisidėtų prie viešųjų finansų tvarumo, nes nepamatuoti atlaisvinimai sumažintų valstybės galimybes finansuoti kitas svarbias sritis.
- Kol galioja gynybos išlyga, biudžeto projektas atitinka ES taisykles, tačiau iki jai pasibaigiant, būtina užsitikrinti tvarius gynybos ir kitų sričių finansavimo šaltinius.

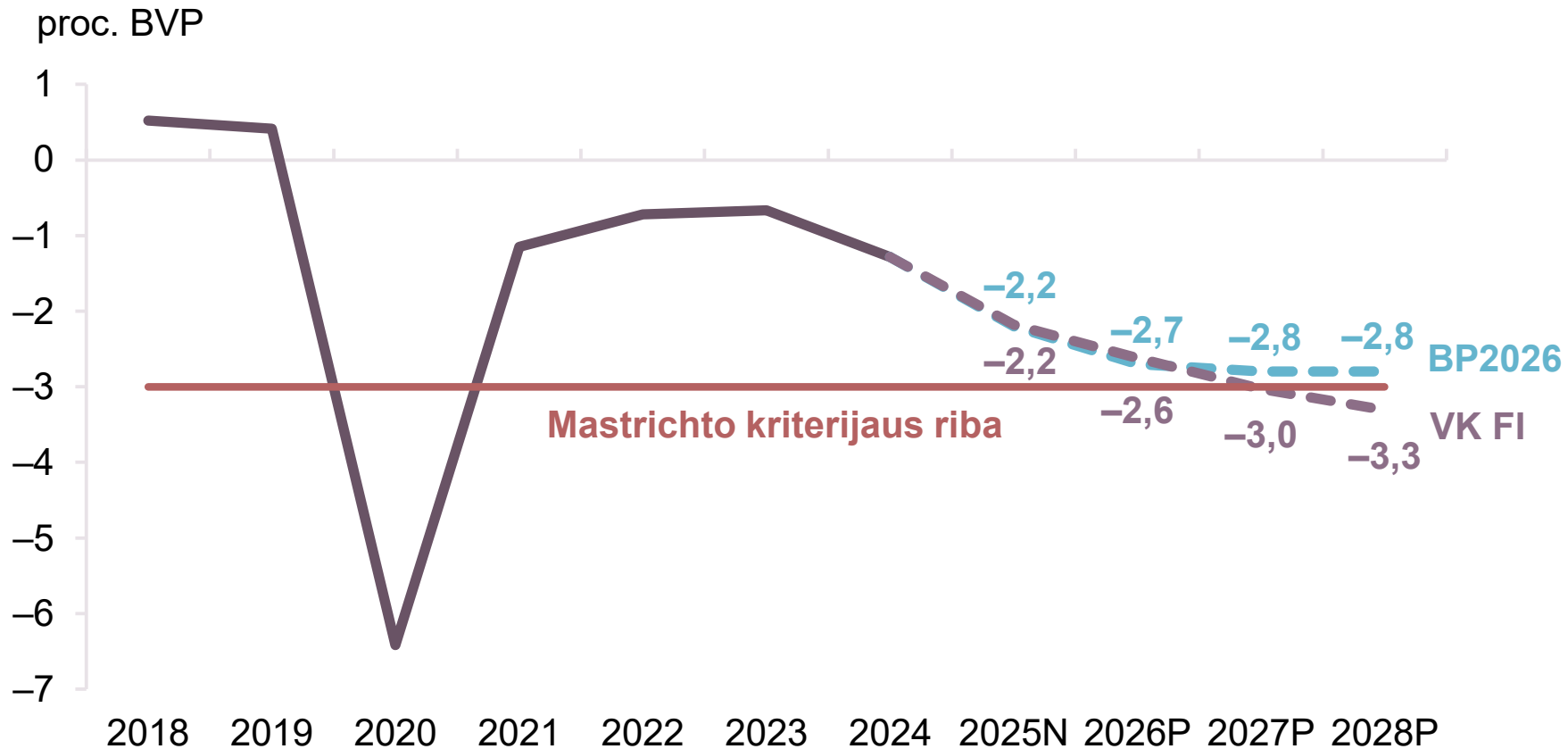

VK FI rengdama 2027–2028 m. projekcijas įtraukė prielaidas dėl įprastai kasmet priimamų diskrecinių sprendimų

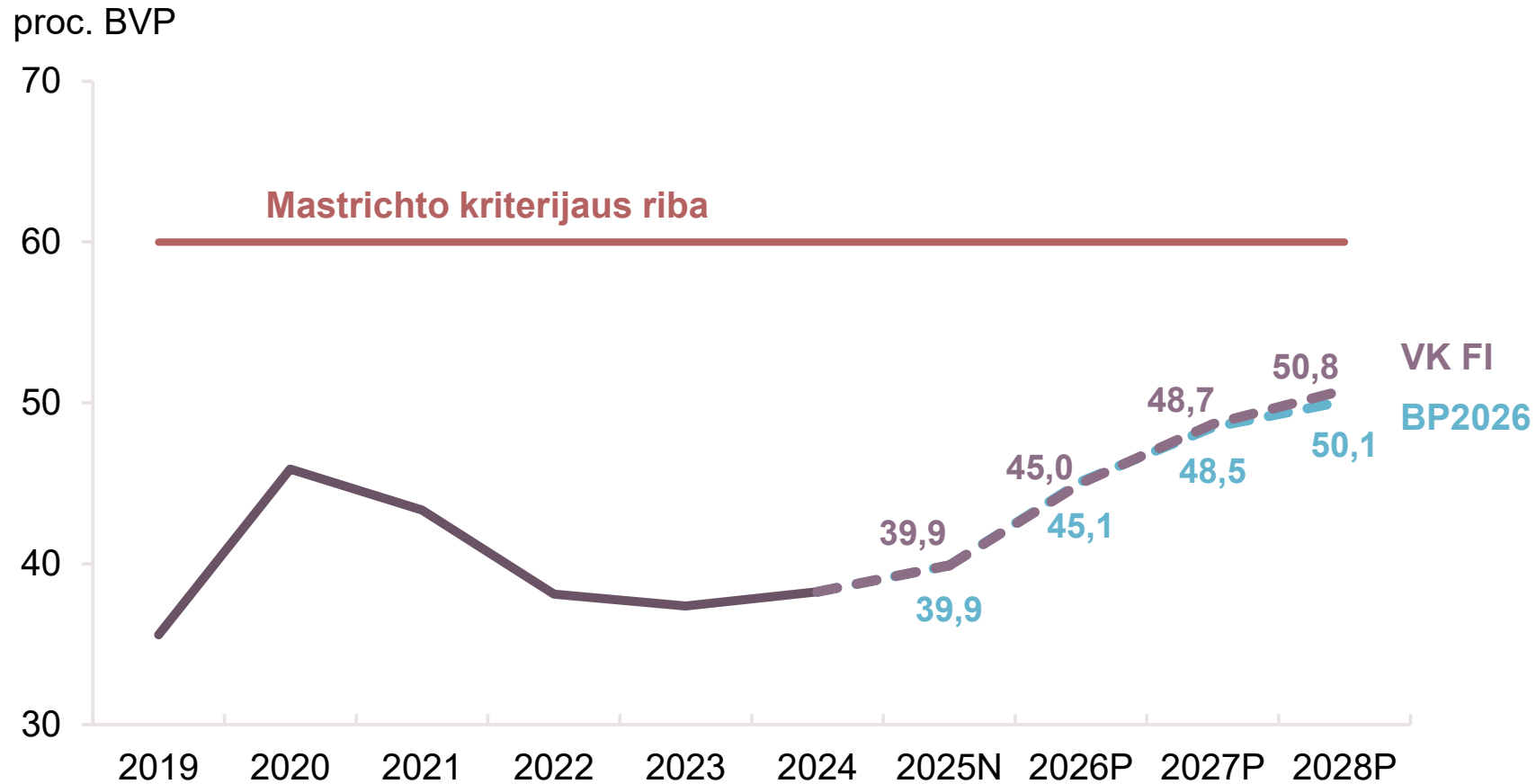
- Papildomas individualiosios socialinio draudimo pensijos dalies indeksavimas.
- Neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimas.
- Spartesnis darbo užmokesčio viešojo sektoriaus darbuotojams didinimas.

Biudžeto projekte numatomas 2025–2026 m. deficitas tikėtinas, o 2028 m. yra rizika viršyti 3 proc. BVP ribą

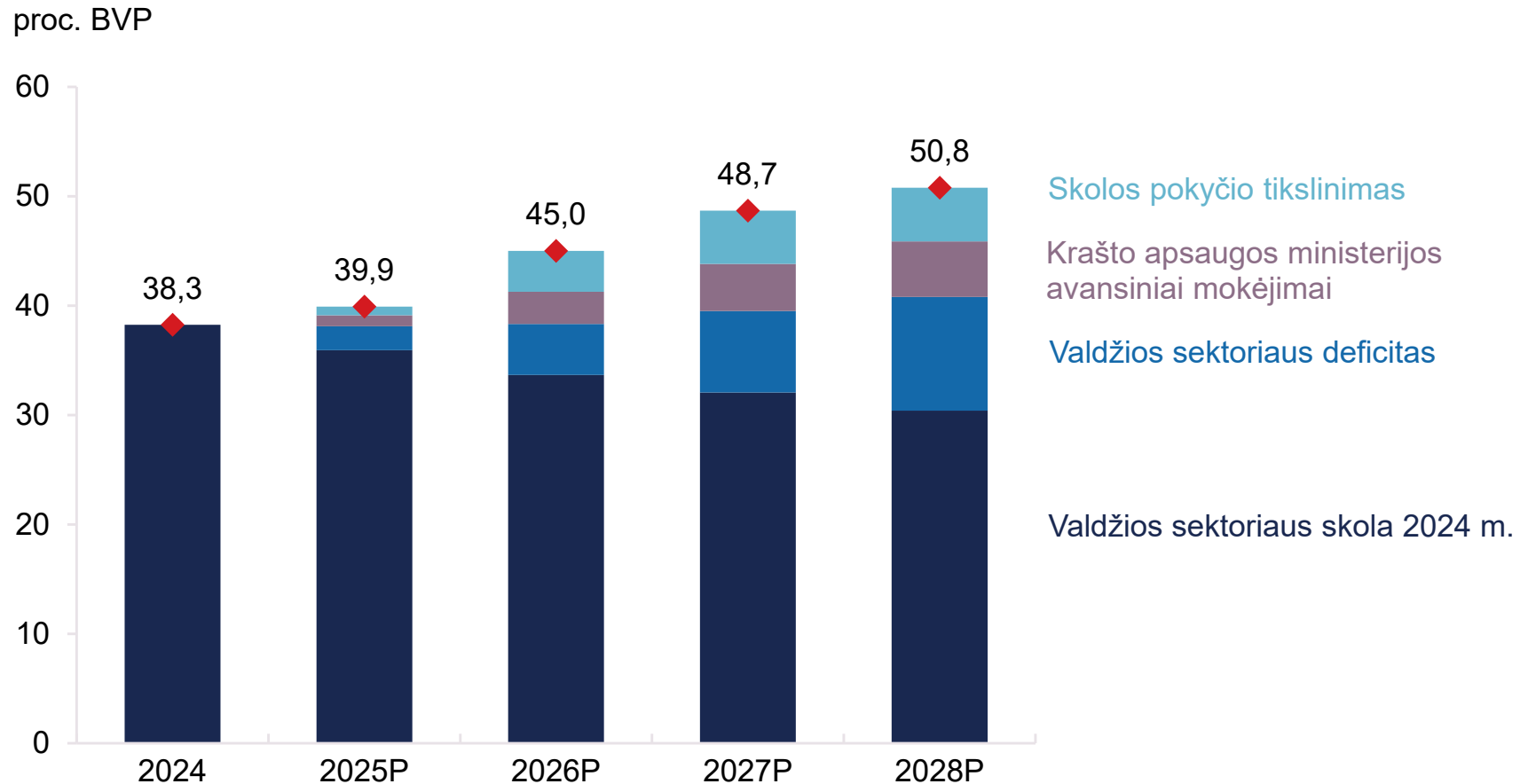

Vidutiniu laikotarpiu valstybės skola sparčiai didės ir 2028 m., tikėtina, sieks pusę šalies BVP

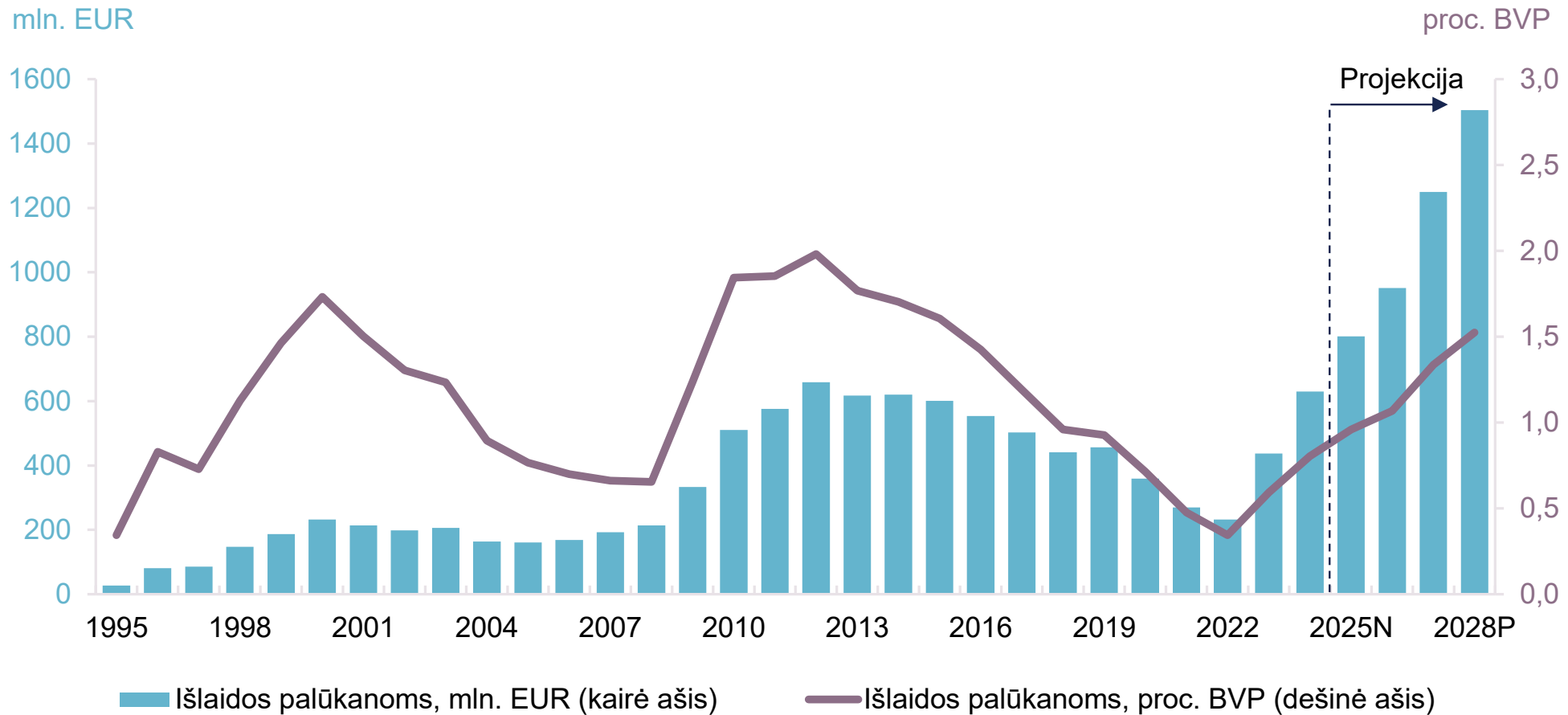

N – numatomas, P – prognozė

Valstybės skolą augins ne tik didėjantis deficitas, bet ir avansiniai mokėjimai karinei įrangai įsigyti

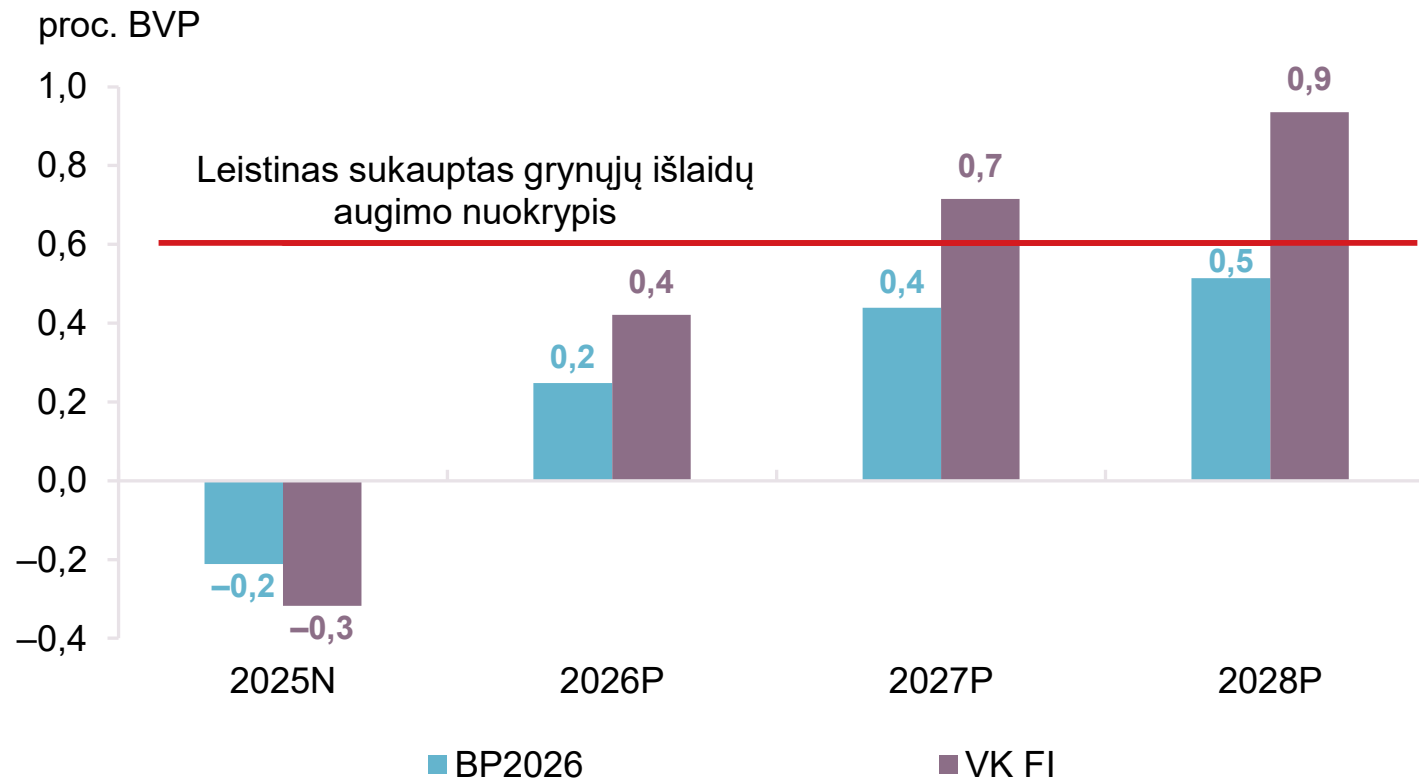
Valdžios sektoriaus skolos finansavimas tampa vis brangesnis

Nacionalinių fiskalinės drausmės taisyklių laikymasis pagal esamą reguliavimą

Fiskalinės drausmės taisyklės	2025 m.	2026 m.
Perteklinio VS taisyklė	netaikoma	x
VS išlaidų augimo ribojimo taisyklė	netaikoma	netaikoma
VS priskiriamų biudžetų taisyklės, iš jų:		
Valstybinio socialinio draudimo fondo	✓	✓
Privalomojo sveikatos draudimo fondo	x	✓
Vietos valdžios subsektorius	Atitiktis FDT bus vertinama 2026 m. I pusem.	
✓ – taisyklės laikomasi, x – rizika taisyklės nesilaikyti		

Biudžeto projektas atitinka ES fiskalinės drausmės taisykles, tačiau yra rizika jų nesilaikyti 2027–2028 m.

Įvertinus lankstumą dėl išlygos gynybos išlaidoms.

N – numatomas, P – prognozė

Keičiant taisykles, svarbu užtikrinti, kad **ir** savivaldybės prisidėtų prie viešųjų finansų tvarumo

Pateikti papildomi **siūlymai leistų savivaldybėms turėti didesnius deficitus, jei pinigai būtų skirti investiciniams projektams**, finansuojamiems skolinantis iš tarptautinių finansų institucijų, nacionalinių plėtros bankų arba projektams, įgyvendinamiems kartu su kitomis savivaldybėmis.

Pasiūlymai turi reikšmingų trūkumų:

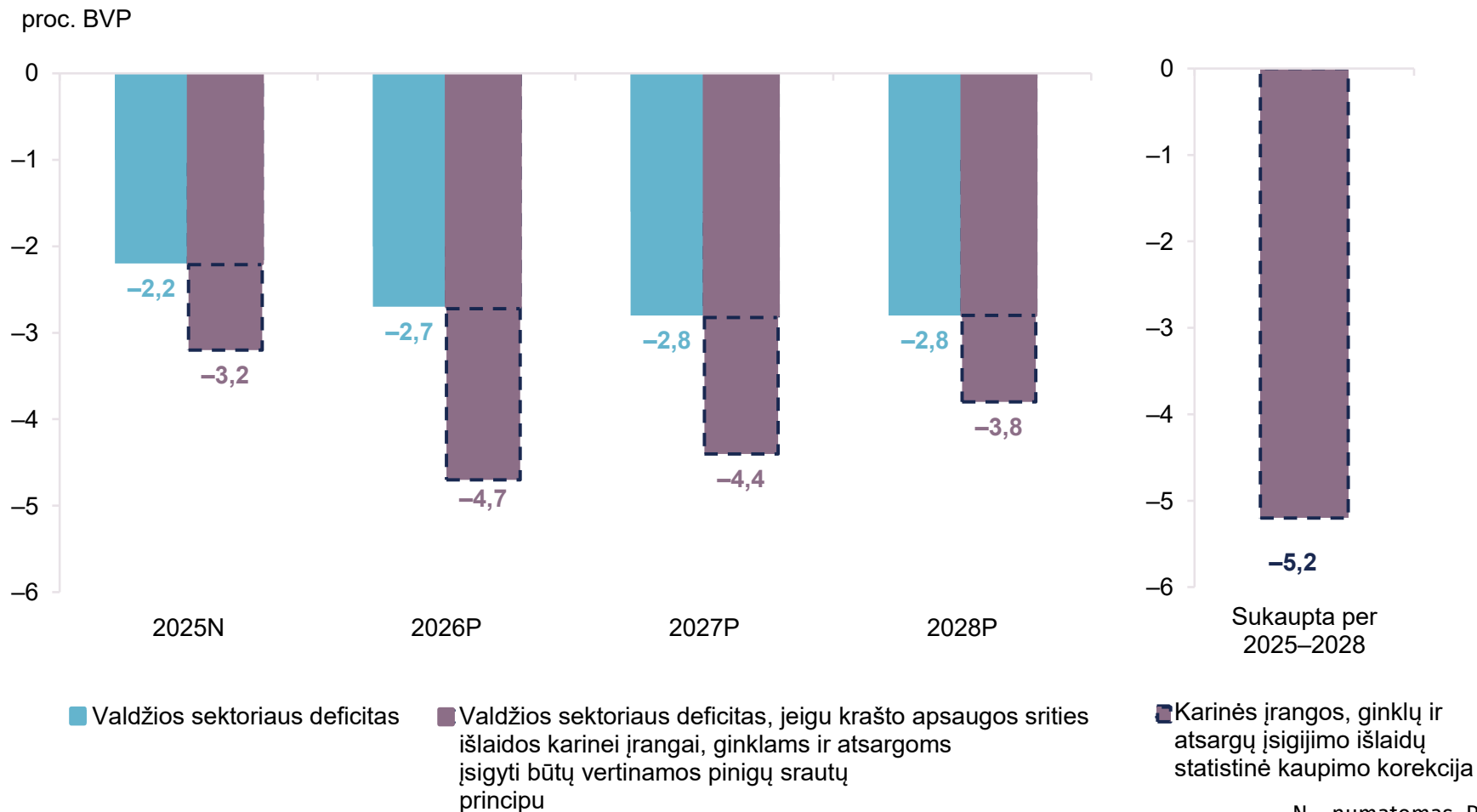
savivaldybių deficitai taptų faktiškai neribojami, kol nebūtų pasiekti skolos limitai

bendrai įgyvendinamų projektų sąvoka labai plati

pasiūlymas didina administracinę naštą tenkančią savivaldybėms ir VK FI

nepamatuotas fiskalinės erdvės išplėtimas savivaldybėms sumažintų valstybės galimybes finansuoti kitas svarbias sritis

Kol galioja gynybos išlyga (iki 2028 m.), būtina užsitikrinti tvarius gynybos ir kitų sričių finansavimo šaltinius

N – numatomas, P – prognozė

VALSTYBĖS
KONTROLĖ

BIUDŽETO STEBĖSENA

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!

Jurga Rukšėnaitė

Biudžeto stebėsenos departamento vadovė

Biudžeto projekto atitiktis fiskalinio struktūrinio plano (FSP) grynujų išlaidų augimo riboms

		2025N	2026P	2027P	2028P	
FSP pateiktos ir Europos Tarybos patvirtintos grynujų išlaidų ribos						
1.	Grynosios išlaidos ¹	pokytis, proc.	6,1	5,2	4,8	4,5
2.	Grynosios išlaidos	sukauptas ² augimo tempas, proc.	6,1	11,6	17,0	22,3
Projekcija pagal biudžeto projektą						
3.	Grynosios išlaidos	pokytis, proc.	9,0	7,4	5,5	5,0
4.	Grynosios išlaidos	sukauptas ² augimo tempas, proc.	9,0	17,1	23,5	29,7
Nuokrypiai						
5.	Metinis grynujų išlaidų nuokrypis nuo FSP grynujų išlaidų augimo ribų	proc. BVP	1,0	0,8	0,3	0,2
6.	Sukauptas grynujų išlaidų nuokrypis, palyginti su FSP	proc. BVP	1,0	1,7	1,9	2,0
7.	Lankstumas dėl išlygos gynybos išlaidoms	proc. BVP	1,2	1,5	1,5	1,5
8.	Sukauptas grynujų išlaidų nuokrypis, palyginus su FSP ir įvertinus lankstumą dėl išlygos gynybos išlaidoms	proc. BVP	-0,2	0,2	0,4	0,5

¹ Atitinka Europos Tarybos rekomendaciją, kuria pritariama Lietuvos FSP ir FSP pateiktoms grynujų išlaidų augimo riboms.

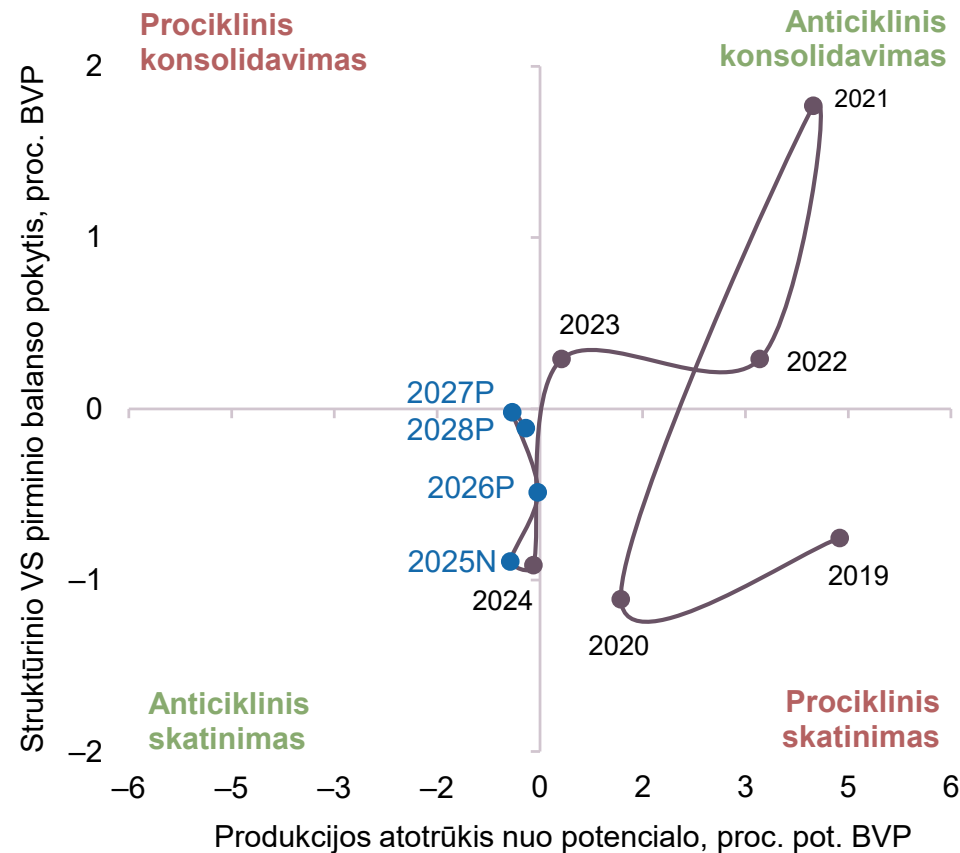
² Sukauptas augimo tempas yra išlaidų pokytis nuo 2024 metų (baziniai FSP metai).

Galima sukaupto nuokrypio atitikties paklauda (įvertinus lankstumą dėl gynybos išlaidų) turėtų būti iki 0,6 proc. BVP. **Žaliame** fone pažymėti nuokrypiai atitinka šį kriterijų.

N – numatomas, P – prognozė

Šaltinis – Finansų ministerija

Didėjant gynybos finansavimui, fiskalinis impulsas 2026 m. išlieka skatinantis ekonomiką

N – numatomas, P – prognozė

Šaltinis – Valstybės duomenų agentūra, Finansų ministerija, Valstybės kontrolės, vykdančios fiskalinės institucijos funkcijas skaičiavimai

Sąvokos

- **Grynosios išlaidos** – valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus palūkanas, diskrecines pajamų priemones, ES programų ir bendrojo finansavimo išlaidas, ciklines nedarbo išmokas, vienkartines ir kitas laikinąsias priemones.
- **Struktūrinis balansas** – parodo, koks yra nominalus valdžios sektoriaus balansas, eliminavus vienkartinio ir laikinojo pobūdžio biudžeto priemones bei ekonomikos ciklo poveikį valdžios sektoriaus pajamoms ir išlaidoms.
- **Struktūrinis pirminis balansas** – struktūrinis balansas, eliminavus palūkanų išlaidas.

